

BIJLAGE

De Adviescommissie stelt voor om de volgende projecten verder uit te werken en mogelijk in te dienen in de volgende ronde in 2023. Deze is beoogd in juni 2023:

Project	Portefeuille	2023	2024
Bewonersinitiatieven warmte	Klimaat	0,25	0,00
Fonds duurzaam bouwen	Klimaat	0,55	0,95
Van het kookgas af	Klimaat	0,78	0,04
Verduurzamen gemeentelijk wagenpark	Mobiliteit	5,78	6,67
Verduurzaming mobiele werktuigen	Klimaat	0,55	0,55
Riothermie	Klimaat	0,15	0,35
Zonnig Pendrecht	Klimaat	0,11	0,21
Totaal		8,17	8,77

Toelichting per project samengevat:

Bewoningsinitiatieven warmte

Portefeuille	Klimaat, wethouder Chantal Zeegers	
Beschrijving	De afgelopen tijd krijgt de gemeente steeds meer verzoeken vanuit bewoners die met hun straat, wijk of buurt zelf aan de slag willen met de warmtetransitie. Vanuit al deze initiatieven komt de vraag hoe de gemeente staat tegenover hun initiatief, en wat de initiatieven vanuit de gemeente mogen verwachten aan steun. Er is nu nog geen capaciteit beschikbaar om bottom-up initiatieven te evalueren en ondersteunen. Dit leidt tot frustratie bij de bewonersinitiatieven. En de gemeente mist de kans om de energie van bewoners te benutten en ervaring op te doen met bottom-up initiatieven in de warmtetransitie, naast de ervaring met een meer top-down benadering in de gebiedsaanpakken. Eigenaarschap bij bewoners kan de betaalbaarheid van de energietransitie ten goede komen. De warmtetransitie staat in de kinderschoenen, en daarom is het belangrijk om deze vanuit verschillende hoeken te benaderen. Daarom stellen we voor om capaciteit te creëren voor een kwartiermaker bewonersinitiatieven warmtetransitie, en deze kwartiermaker een budget te geven waarmee onderzoek gedaan kan worden en bewonersinitiatieven rechtstreeks te ondersteunen.	
Kosten	2023	Collegeperiode
	€0,25 mln	
Advies Niet toekennen	Goed initiatief en idee, maar een verdere uitwerking van voorgestelde alternatieven is nodig om een meer gericht voorstel te doen. Projectvoorstel lijkt vooral nog beleidsvoorbereidend. Indiening kan dan het 1 ^e kwartaal 2023.	

Fonds duurzaam bouwen

Portefeuille	Klimaat, wethouder Chantal Zeegers	
Beschrijving	Rotterdam heeft een ambitieus nieuwbouwprogramma met flinke duurzame ambities. Vooralsnog behalen we deze ambities met name door te informeren, maar (nog) niet door te stimuleren of verplichten. Bij projecten waarin de gemeente geen grondpositie heeft is het heel erg afhankelijk van de projectontwikkelaar of de Rotterdamse ambities worden meegenomen. Dit vraagt namelijk om een investering, waarvan de baten niet altijd terugkomen bij de ontwikkelaar of niet in geld te verzilveren zijn. Dit maakt dergelijke maatregelen onaantrekkelijk voor ontwikkelaars. Met een fonds voor duurzaam bouwen creëren we een stimulans voor ontwikkelaars om die stap verder te zetten en zo bij te dragen aan de duurzame ambities van Rotterdam. Met dit pilotproject stellen we een fonds in om de onrendabele top van duurzame maatregelen in de businesscase van gebiedsontwikkelingen te verkleinen. Er wordt ingezet op ondersteuning van ca. 30 bouwprojecten per jaar. Er wordt gestart met een pilot voor minimaal 2 jaar. Daarin wordt ca. 6 maanden gebruikt voor het opzetten van het fonds en anderhalf jaar uitrollen, inclusief evaluatie. Tot en met 2024 gaat het om €1,5 mln.	
Kosten	2023	Collegeperiode
	€0,55 mln	Is meerjarig aangevraagd.
Advies Niet toekennen	Interessant idee met een positief doel om duurzaam bouwen na te streven. De zorg kon niet worden weggenomen dat middelen vooral gaan naar bedrijven die duurzaamheid niet als doel hebben – en niet als marktkans zien- of alleen maar als extra financiering van bedrijven die dat wel hebben respectievelijk zien.	

Van het kookgas af

Portefeuille	Klimaat, wethouder Chantal Zeegers	
Beschrijving	In Rotterdam hebben we ongeveer 17.000 kookgasaansluitingen. Dit zijn woningen die alleen aardgas gebruiken om mee te koken. Voor verwarming zijn ze vaak aangesloten op stadsverwarming. We willen deze collegeperiode 10.000 kookgasaansluitingen afsluiten. Met de gevraagde bijdrage willen we dit jaar een aanpak uittesten voor ongeveer 450 woningen. Deze aanpak kan daarna verder worden uitgerold. Dit draagt bij aan de doelstelling aardgasvrij 2030 en 2050 en er wordt CO2 gereduceerd in de stad.	
Kosten	2023	Collegeperiode
	€0,78 mln	Is meerjarig aangevraagd.
Advies Niet toekennen	Hier hebben we behoefte aan nader inzicht in de omvang van deze groep (bijdrage aan reductie). Er is landelijke subsidie beschikbaar voor VvE's kan deze dan niet beter worden betrokken bij de VvE aanpak.	

Verduurzamen gemeentelijk wagenpark

Porteuille	Mobiliteit, Wethouder Vincent Karremans	
Beschrijving	In 2019 is de doelstelling van de gemeente Rotterdam, een emissieloos gemeentelijk wagenpark in 2030, bestuurlijk vastgesteld. In het concept meerjarenplan 2023-2026: "Onderweg naar een emissieloos wagenpark" is deze ambitie verder uitgewerkt. Dit meerjarenplan is een vervolg op het plan 2020-2023, dat in 2019 in de raad is vastgesteld. De verduurzaming van het wagenpark vormt één van de pijlers van de overkoepelende aanpak nul emissie mobiliteit. Al een aantal jaren wordt er gewerkt aan een emissieloos wagenpark. Op 1 juli 2022 zijn de personenwagens voor 72% emissieloos (en 20% hybride). Van de lichte bedrijfsvoertuigen is 32% emissieloos. Bij de zware bedrijfsvoertuigen zijn pilots uitgevoerd (diverse vrachtwagens, veegmachines, een kolkenzuiger rijdend op waterstof) en van de kleinere tuin- en parkmachines is 90% vrij van uitstoot. Vervanging vindt zoveel mogelijk plaats op natuurlijke momenten. Cruciaal voor het behalen van de doelstelling is: voldoende budget om de meerkosten van de emissieloze (werk)voertuigen in het zware segment te dekken en de beschikbaarheid van (duurzame) energie/ laadinfrastructuur. Het behalen van de doelstelling is ook van belang om de stad schoon, heel en veilig te kunnen houden, ook in de zone Zero Emissie Stadslogistiek (ZES). Door de eisen gesteld in de Zero Emissie zone voor Stadslogistiek (alle nieuwe bestel- en vrachtauto's moeten vanaf 1 januari 2025 in deze zone emissievrij zijn, voor bepaalde voertuigcategorieën geldt een overgangsregeling tot 2030) is het van belang dat de doelstelling gerealiseerd wordt.	
Kosten	2023	Collegeperiode
	€5,78 mln	Is meerjarig aangevraagd.
Advies Niet toekennen	Verduurzaming van het eigenwagenpark – voornamelijk de vrachtwagens – doet een zeer groot beslag op de middelen van het DTB (27.7 miljoen euro), terwijl de bijdrage aan CO2-reductie beperkt is. Wel onderkennen we de (absolute) noodzaak om ook als gemeente met het eigen wagenpark de ZES-regels te volgen, te weten: vanaf 2025 de nieuwe auto's zero emissie en vanaf 2030 alle auto's. De beantwoording van de vraag om de financiering anders te organiseren dan door een DTB-bijdrage of verhoging van de rioolrechten vinden wij ontoereikend. De suggestie is daarom uitstel van 1 jaar van de voor 2023 geplande schijf. Dit biedt gelegenheid om de mogelijkheden in beeld te brengen en wellicht tot een aanmerkelijk lager beslag op gemeentelijke middelen te komen. Via het DTB of anderszins. Toelichtend: De vervanging is niet per se in 2023 noodzakelijk vanwege ZES, maar wordt veroorzaakt door de keuze om vast te houden aan het vaste afschrijfschema van 8 jaar. (Nu de 8 jaar oude diesel-auto vervangen wordt door een elektrische die in 2030 nog (net) rijdt) O.a. onderstaande opties zijn denkbaar en vragen een nadere uitwerking, wellicht zijn nog andere suggesties denkbaar: ○ Meedoen in de landelijke subsidiëring, of door lobby (overheden mogen nu geen gebruik maken van de regeling) of door een lease constructie (markt kan wel gebruik maken van de regelingen die tot 25% subsidie oplopen). ○ Zoeken in de eigen begroting (anders dan door verhoging van de afvalstoffenheffing). Gebruikelijk in de gemeente is te werken aan	

	verduurzaming mede door aanpassingen in de eigen begroting, waarom niet hier. ○ Elektrisch rijden is goedkoper dan brandstof, zeker als lange termijn groene stroom contracten worden afgesloten, en/of deels zelf energie wordt opgewekt. Wat is het terugverdien-effect van deze maatregelen – ook op de langere termijn. ○ Het vrachtwagensegment is bezig aan een heel snelle ontwikkeling en daarmee samenhangende prijsdaling, kan hier met de instroom niet handiger op worden ingespeeld. ○ Het klopt dat uitstel tot enige verhoging van onderhoudskosten leidt en een investeringsgolf maar niet tot een hoger totaal aan investeringen, als weer wordt aangesloten op het oorspronkelijke vervangingsschema. Beperkt uitstel van 1 jaar lijkt daarmee niet onoverkomelijk. ○ Mogelijk kan verdere doorschuiving met een jaar, voordelig zijn en een deel van de financiering vormen.
--	---

Vervolgaanpak verduurzaming mobiele werktuigen

Portefeuille	Klimaat, wethouder Chantal Zeegers	
Beschrijving Niet toekennen	Mobiele werktuigen (aggregaten en mobiele machines) zijn verantwoordelijk voor 15% van de CO₂ uitstoot van de mobiliteit in Rotterdam. Tot nu toe is er nog weinig aandacht geweest voor de verduurzamingsmogelijkheden van mobiele werktuigen. Daadkrachtige inzet op verschoning en elektrificering van mobiele werktuigen zal substantieel kunnen bijdragen aan de CO₂-doelen van het college. Tegelijkertijd zijn extra maatregelen ook noodzakelijk om de doelen voor schonere lucht te halen, zoals ook afgesproken in het Schone Lucht Akkoord. In de vorige collegeperiode zijn diverse pilots met zero-emissie apparatuur opgestart. Het uitgangspunt van de vervolgaanpak is vergaande reductie van emissies in 2030, wat tevens noodzakelijk is voor het behalen van het collegetarget van 2026. We sturen op de volgende hoofddoelen: • Focus op de uitvoeringspraktijk: we trekken samen op met de markt en handhaven onze nieuwe eisen. • We sturen (sterker) op het zero-emissie inkopen van werken en eigen materieel, op basis van een (mogelijk samen met andere partijen) op te stellen gemeentelijke roadmap. • We voeren op termijn een zero-emissie zone voor mobiele werktuigen in, of een alternatief instrument waarmee we eisen kunnen stellen aan alle apparatuur die in (een deel van) de stad wordt ingezet.	
Kosten	2023	Collegeperiode
	€0,55 mln	Is meerjarig aangevraagd.
Advies Niet toekennen	De voorstellen met betrekking tot de rol van de gemeente als opdrachtgever zijn helder. Nog onvoldoende is duidelijk gemaakt wat de aanpak gericht op de marktpartijen precies zal inhouden en de resultaten die daarmee kunnen worden geboekt. Dit vraagt een andere – en duidelijkere toelichting. Daarvoor was nu te weinig tijd. Aangepast voorstel kan ingediend worden in het eerste kwartaal 2023.	

Riothermie

Portefeuille	Klimaat, wethouder Chantal Zeegers	
Beschrijving	Gemeente Rotterdam heeft de afgelopen jaren kennis en praktijkervaring met riothermie opgebouwd met zowel pilotprojecten als deskstudies en onderzoekprojecten. Vanuit al deze studies blijkt dat riothermie een kansrijke bron is. Dit project wil ten eerste een uitgebreide potentiëstudie uitvoeren met behulp van een al ontwikkeld rekenmodel. De nadruk wordt gelegd op meekoppelkansen met de geplande rioolvervanging, renovaties en nieuwe aan te leggen projecten maar ook op het kwantificeren van de vraag. Na deze studiefase zullen twee locaties gekozen worden voor de installatie van een riothermie bron (pilots). Aan het einde van dit project is de ambitie dat wij met een totale waardepropositie komen voor riothermie in de stad. Bij elke rioolrenovatie, -vervanging of nieuwe riool aanleg moet er een proces komen waarbij standaard de integratie van riothermie wordt afgewogen. Daarnaast maken wij een inschatting of het zinvol is om in de bestaande buizen warmtewisselplaten gelegd moeten worden om thermische energie op te wekken. Tijdens dit proces zal blijken of een riothermie-systeem potentieel is en welke stappen daarvoor ondernomen moeten worden.	
Kosten	2023	Collegeperiode
	€0,15 mln	Is meerjarig aangevraagd.
Advies Niet toekennen	Hierbij blijft vooral de vraag eerst de ideeën m.b.t. de organisatie in samenhang met de interesse van beheerders van infrastructuur in beeld te brengen.	

Zonnig Pendrecht

Portefeuille	Klimaat, wethouder Chantal Zeegers	
Beschrijving	Met een minimale investering van bewoners een maximale en langetermijn verlaging van de energierekening bereiken. Dat is kortgezegd wat het doel is van het project Zonnig Pendrecht 2.0. Veel huurders in Pendrecht, met name van particuliere verhuurders, wonen in een appartement. De meeste vereniging van Eigenaren (hierna VvE) van deze gebouwen zijn vaak niet kapitaalkrachtig genoeg om een verduurzamingsslag te financieren. Tegelijkertijd zien we dat het gemiddelde inkomen van een inwoner van de wijk Pendrecht rond de 19.800 euro¹ ligt en dat dit aanzienlijk lager is dan overige delen van Rotterdam. Ook weten we dat 63% procent van de huishoudens in Pendrecht een laag inkomen hebben en dat 30 procent valt in de groep van middeninkomens. De huidige stijging van de (energie)prijzen heeft bovenstaande situatie uiteraard niet verbeterd, maar eerder verslechterd en maakt de noodzaak om de lasten van de energierekening structureel te verlagen enkel groter. Recente uitkomsten van een bewonersonderzoek in Pendrecht (zomer 2022) onderbouwen deze veronderstelling. Om die reden willen we met het project Zonnig Pendrecht 2.0 VvE's tegemoetkomen in het realiseren van een zonnedak waarbij de zonnepanelen van het zonnedak individueel worden aangesloten op de meterkast van de huishoudens in de VvE. Zo wordt de energierekening van de bewoners in de VvE direct verlaagd en hun energielasten op lange termijn verlaagd. Daarbij zullen de woningen behorende bij de VvE met deze maatregelen naar alle waarschijnlijkheid met minimaal één label verbeterd kunnen worden.	
Kosten	2023	Collegeperiode
	€0,11 mln	Is meerjarig aangevraagd.

Advies Niet toekennen	Voorgesteld wordt deze zeker in de eerste (onderzoeks)fase te betrekken bij de VVE-aanpak en mogelijk met het programma zon.
-----------------------------	--